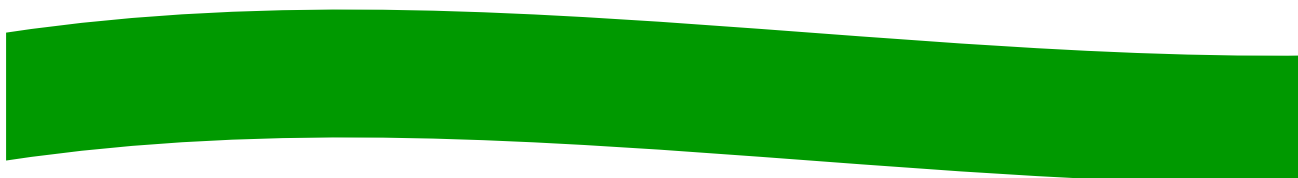

MILJÖNÄMNDEN

Habo och Mullsjö kommuner

Elda rätt!

Att elda med ved och pellets är ett klimatsmart alternativ för uppvärmning om det sker på rätt sätt och med effektiv utrustning. Vid dålig förbränning av ved och pellets bildas många föroreningar som har negativa effekter på både klimatet och människors hälsa. Därför är det viktigt att lära sig använda bränslet och elda sin kamin eller panna så att förbränningen blir effektiv och utsläppen minimeras. Ved och annan typ av bioenergi är förnybara energikällor som ingår i det naturliga kretsloppet. Biobränsle räknas som koldioxidneutral och tillför inte något extra tillskott av så kallade växthusgaser och bidrar inte till växthuseffekten.

Viktigt att minska utsläppen

Den småskaliga förbränningen av ved är en relativt stor källa till utsläpp av luftföroreningar som är farliga för människor och miljön till exempel bensen, kolväten och små partiklar. Dessa utsläpp kan leda till problem med luftvägarna, hjärt- och kärlsystemet och är dessutom cancerframkallande. Den som eldar med ved har själv ansvar att se till att utsläpp av luftföroreningar blir så litet som möjligt. Detta kan ske genom att se till att ha kunskap om hur man eldar effektivt, endast elda torrt och rent träbränsle och ha en modern anläggning som uppfyller utsläppskraven i Boverkets byggregler, är miljögodkänd. Dessutom ska en vedpanna vara utrustad med ackumulatortank för att minska utsläppen och effektivisera förbränningen. Alla som eldar med fastbränsle ska eftersträva att elda på sådant sätt att det ger minsta möjliga miljöpåverkan.

Grannsämjan – en resurs att vara rädd om

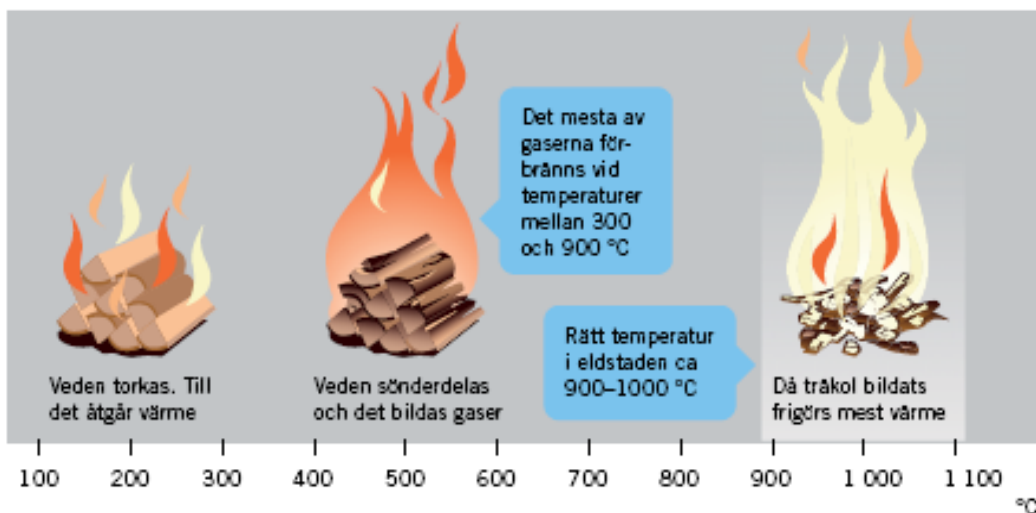
Dagens vedeldning sker inte utan problem och lokalt kan störningarna vara stora. Vi bor i dag tätt inpå varandra i grupphusområden med tät villabebyggelse, radhus och kedjehus. Vid felaktig eldning kan därför ett stort antal människor påverkas. Många klagar över irritation på luftvägarna, att det luktar illa, att det sprids sot och att det blir nedsmutsat när grannarna eldar. I hus med fläktstyrd ventilation är det inte ovanligt att man störs inomhus av grannars eldning, eftersom ventilationen bidrar till att rök sugas in i huset. Stora vedupplag och ljud från motorsåg eller vedkap kan också störa omgivningen. Eldning inom tätbebyggda områden ska ske med försiktighet och med hänsyn till närboende.

Från ved till värme – rätt mängd luft och bra omblandning är viktigt

För att få en god förbränning med högt energiutbyte och små utsläpp av luftföroreningar krävs:

- **Luft**, syret i luften är nödvändig för att förbränningen ska fungera.
- **Hög temperatur**, tänk på att stora mängder värme går åt för att torka fuktig ved. Använd torr ved.
- **God omblandning** mellan luft och förbränningsgaser, vilket styrs av pannans eller kaminens utformning av förbränningsrummet.

Vid all förbränning förbrukas syre. Ved och andra biobränslen avger vid upphettning stora mängder brännbara gaser. För att dessa ska förbrännas fullständigt måste gaserna och den tillsatta luften blandas väl vid hög temperatur. Tillräckligt med luft och god omblandning är alltså nyckeln till att lyckas.

Lufttillförseln måste vara så stor att inte allt syre förbrukas. Vid så kallad pyreldning då lufttillförseln stryps till en vedpanna blir förbränningen mycket dålig med höga utsläpp av luftföroreningar som följd.

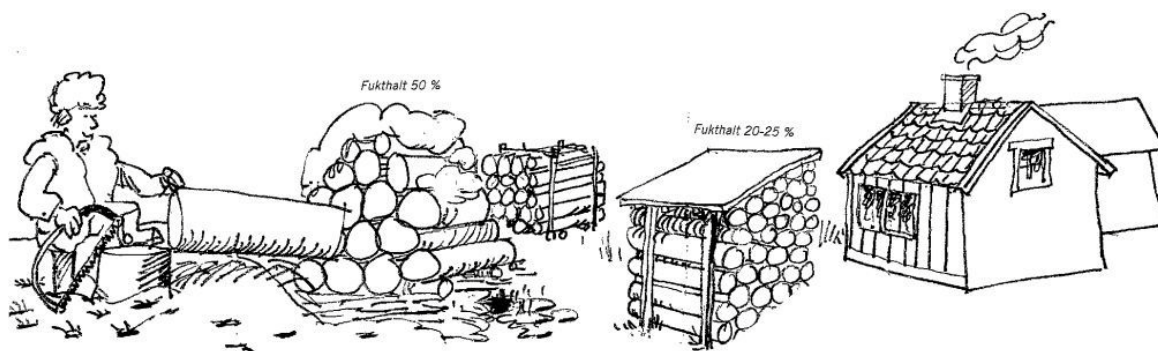
Moderna pannor är konstruerade så att det finns begränsade möjligheter att minska lufttillförseln. Genom att luftmängden alltid är tillräcklig leder detta till mindre utsläpp. De moderna pannorna är också konstruerade så att omblandningen mellan heta förbränningsgaser och förbränningsluften är effektiv. Kontakten mellan bränslet och luften är viktig. Denna kontakt är svår att åstadkomma vid vedeldning. Det är betydligt lättare vid förbränning av pellets eller gasformiga och flytande bränslen.

I enklare konstruktioner, till exempel öppna spisar, tillförs luft direkt till eldhärden/förbränningsutrymmet vilket gör att det blir dålig omblandning och svårt att hålla uppe en hög temperatur. Det är därför det blir högre utsläpp från denna typ av eldstäder.

Av denna anledning ska braskaminer, öppen spis och liknande lokaleldstäder inte användas för huvudsaklig uppvärmning av en bostad i tätbebyggt område utan enbart användas för trivseldning. Med trivseldning menas eldning 1-2 gånger per vecka och maximalt 4 timmar per tillfälle.

Använd bara torr ved

För att uppnå goda förbränningsresultat krävs inte bara en bra anläggning utan också ett bränsle som lämpar sig att elda. Fuktig ved ger sämre förbränning och större utsläpp av luftföroreningar. Lagom fukthalt på veden är 16-20 %. Denna fukthalt får veden om den först lagras kapad utomhus, luftigt och skyddat för regn i minst ett år, och sedan förvaras inomhus några veckor innan användning.

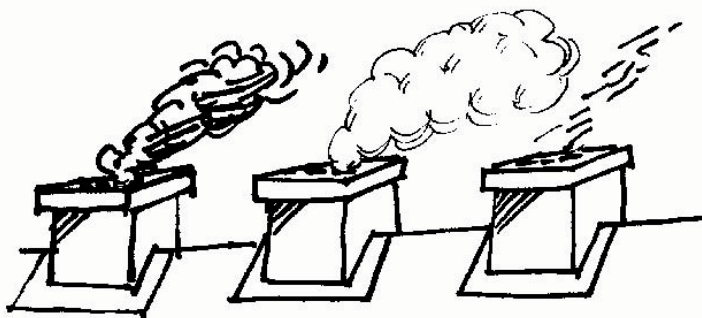

Nyhuggen ved innehåller omkring 50 % vatten vilket, förutom att det kyler förbränningen, också innebär att värmevärdet minskar och du måste elda mer ved för att få ut samma energimängd. Det blir alltså dålig ekonomi och slöseri med arbetskraft att elda med fuktig ved. Tänk på att veden inte hinner bli torr om du hugger vinterns behov under sommaren.

Det är förbjudet att elda avfall som till exempel mjölkkartonger, plast, målat eller impregnerat virke, spånskivor eller liknande i en villapanna, spis, kamin etc. Anledningen till detta är att miljö- och hälsofarliga ämnen som dioxiner och giftiga metaller kan komma ut med rökgaserna. Större mängder papper ska du heller inte elda, eftersom det bildas sotflagor som smutsar ner och kan vålla brand.

Rätt eldningsteknik – röken visar om du eldar rätt

Ett enkelt sätt att kontrollera om du har en god förbränning är att gå ut och titta på röken. Vid ofullständig förbränning får du svart eller mörkgrå rök med kraftig lukt. Är röken gulaktig betyder det att den innehåller mycket tjära. Eftersom du alltid har en viss mängd vatten i veden kommer röken ofta att vara vit av vattenånga som kondenserar i den kallare luften. Varmare dagar är röken vid god förbränning i det närmaste osynlig och ses bara som ett värmedaller.

Kom ihåg!

- Få snabbt en ordentlig fyr och hög temperatur i eldstaden. Tänd med torra stickor, papper eller liknande och låt elden ta sig i finhuggen ved innan du fyller på vedmagasinet.
- Se till att ha en ordentlig glödbädd varje gång du fyller på vedmagasinet. Raka ihop glödbädden. Stapla veden så att ett litet mellanrum finns mellan vedträna för att få ordentlig luftinblandning.
- Pyrelta inte. Se till att det alltid finns tillräckligt med luft till förbränningen. Följ de rekommendationer som finns för din anläggning. Om sådana inte finns så håll tilluftsspjäll och rökasspjäll tillräckligt öppna, hellre för mycket luft än för lite.
- Elda inte avfall av något slag. Enbart torrt och rent träbaserat bränsle ska eldas i vanliga pannor och kaminer.
- Se till att lufttillförseln är tillräcklig i alla faser av eldningen.
- Vedkamin eller annan vedeldad lokaleldstad bör endast användas för trivseldning.
- Ska du byta anläggning eller sätta in en ny, välj alltid en miljögodkänd. Kontakta byggnadsnämnden i din kommun för eventuell bygganmälan.
- Vedpannor ska alltid eldas mot ackumulatortank för effektiv förbränning och minsta möjliga utsläpp.
- Sist men inte minst – ta hänsyn till dina grannar.

Sotning

Information om sotning och brandsskyddskontroll finns på Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps webbplats www.msb.se. För att få information om sotning, brandskyddskontroll och eventuella dispenser som gäller i din kommun kan du ta kontakt med Räddningstjänsten i kommunen.

Har ni några frågor?

Ni är välkomna att besöka miljöförvaltningen på Hovslagaregatan 7A i Habo. På vår webbplats finns lite tips på länkar där det finns mer information att hitta www.habokommun.se/ www.mullsjo.se. Det går också bra att ringa 036-442 82 59 eller skicka e-post miljo@habokommun.se till miljöförvaltningen.